

ТРУДОВЕ ПРАВО, ПРАВО СОЦІАЛЬНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Гоцуляк О.О.

студентка;

Науковий керівник: Макарова О.О.

кандидат юридичних наук, доцент,

Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕЙДЖИЗМУ В УКРАЇНІ

На сьогоднішній день, порушення принципу рівності, яке проявляється в дискримінаційному ставленні до людини за ознаками статі, раси, кольору шкіри, релігійними переконаннями, етнічним походженням, мовою, сімейним, шлюбним, майновим чи соціальним станом, сексуальною орієнтацією, освітнім рівнем тощо, виступає серйозною перешкодою для формування і становлення демократичного ладу України. Особливо гостро постає проблема негативного та упередженого ставлення й за віковою ознакою – ейджизм.

Слід наголосити, що будь-яка вікова група населення може зазнати незаконних утисків, проте найчастіше з подібними порушеннями зустрічаються люди передпохилого та похилого віку, а також молодь. Варто підкреслити, що ейджизм проявляється у найрізноманітніших сферах повсякденного життя, що значно ускладнює боротьбу з даним явищем.

Варто розпочати з аналізу актуальних проблем, які виникають у зв'язку з дискримінацією щодо людей передпохилого та похилого віку. Необхідно зауважити, що Україна ратифікувала низку міжнародних нормативно-правових актів, які спрямовані на захист прав та свобод зазначеної групи населення, серед яких можна виділити Декларацію ООН з проблем старіння. Її положеннями передбачено обов'язок розглядати осіб старшого віку як повноправних членів суспільства, що вносять вклад в його розвиток,

а не є тягарем [3]. Проте, на сьогодні, ейджизм щодо літніх людей поширюється швидкими темпами і безпідставно проявляється в їх негативному зрівнянні. Всі, хто входить до даної групи населення, характеризуються зниженими фізичними і розумовими здібностями, деградацією, безперспективністю, застарілим мисленням та поглядами, не дивлячись на індивідуальні особливості кожного. Слід зазначити, що нерідко дискримінаційна політика проводиться й щодо людей літнього віку, які не мають проблем зі здоров'ям, йдуть «в ногу» з науково-технічним прогресом, самовдосконалюються. Не дивно, що з кожним днем все більшої популярності набувають омолоджуючі процедури, до яких вдаються люди для приховування ознак старіння. Людина набуває внутрішніх комплексів, боїться не відповідати встановленим стереотипам, відчуває себе суспільно непривабливою, а іноді й зайвою [4, с. 43].

Зосередити увагу варто й на дискримінації молодих людей. В суспільстві дана вікова група асоціюється з безвідповідальністю, несформованістю, наївністю. Всі ці чинники перешкоджають молодим людям у становленні їх як самостійних особистостей, адже їм нерідко відмовляють у прийомі на регулярну роботу або виплачують нижчу заробітну плату, ніж старшим за віком працівникам, не дають можливості публічно висловлювати свою позицію, вживають дискримінуючи слова «дитина», «хлопчик», «дівчинка», замість належного «молода людина». Таким чином, зростає ризик зневажливого ставлення з боку оточуючих.

На жаль, незважаючи на формальну заборону дискримінації в усіх сферах життєдіяльності, що регламентовано ст. 24 Конституції України [1], на практиці вона набуває все більшого поширення та виступає реальною перешкодою для забезпечення рівних прав та можливостей кожної людини. Слід підкреслити, що антидискримінаційне законодавство нашої держави основним чином представлене лише Законом України «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», який встановлює суб'єктів, наділених повноваженнями щодо запобігання та протидії дискримінації, загальний порядок оскарження рішень, дій чи бездіяльності з питань дискримінації, а також зазначає, що особи, винні в порушенні вимог законодавства про запобігання та протидію

дискримінації, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність [2]. Однак, досі не вироблено дієвого механізму протидії дискримінації, зокрема й вікової, що значно ускладнює процеси розвитку демократичного ладу держави. Крім того, відсутні державні та недержавні інституції, які б контролювати дотримання принципів рівності та справедливості у суспільстві. Таким чином, доцільно наголосити на необхідності вдосконалення нормативно-правової бази в Україні. Важливим кроком є розроблення і прийняття спеціальних законів, які б деталізовано врегульовували відносини між кожною віковою групою у всіх сферах життєдіяльності. Крім того, державі слід активно провадити соціально-правову просвітницьку політику для підвищення рівня толерантності, поваги, терпимості населення [5, с. 170]. Для реалізації зазначеного, необхідно частіше влаштовувати фотовиставки, зустрічі, знімати соціальні відеоролики за участі представників різних вікових категорій. Також, важливим завданням виступає захист, моральна та фізична підтримка вікових груп населення, які найчастіше схильні до утисків. Для цього потрібно організовувати проблемні гуртки, психологічні тренінги, правові заходи та консультації, що допоможуть кожній людині, незалежно від її віку, почувати себе безпечно, впевнено та спокійно в суспільстві, а також, у випадку виникнення ситуації дискримінаційного характеру щодо неї, вміти правильно себе захистити та відстояти свої права.

Підсумовуючи викладене вище, варто сказати, що останнім часом питання порушення балансу у відносинах між різними віковими категоріями набувають все більшої актуальності та масштабності поширення, а тому потребують нагального вирішення. Подолання вікової дискримінації в Україні можливе лише у разі реальної зацікавленості до цієї проблеми з боку держави. Для протидії ейджизму, перш за все, варто спрямувати сили на підвищення соціально-правової культури населення, що змінить ставлення людей середнього віку до молодшої та старшої вікових категорій, а також «зруйнує» міфи про їх нездатність бути повноправними й активно залученими членами суспільства.

Список використаних джерел:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1999 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 22.08.2020).
2. Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні: Закон України від 06.09.2012 № 5207-VI / Верховна Рада України. *Відомості Верховної Ради України*. 2013. № 32. Ст.412. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text> (дата звернення: 22.08.2020).
3. Декларація ООН з проблем старіння від 16.10.1992 / Організація Об'єднаних Націй, 1992. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_510#Text (дата звернення: 24.08.2020).
4. Єлігулашвілі М., Федорович І., Пономарьов С. Організація навчання з питань дискримінації. Практичний посібник. Київ, 2015. 136 с.
5. Магдиську Л.І. Теоретико-емпіричні межі поняття ейдизму у психології. *Теоретичні і прикладні проблеми психології*. 2013. № 3. С. 167–173.

Ламах К.Т.

студент,

*Київський національний університет
імені Тараса Шевченка*

ЗМІСТ АДАПТАЦІЇ СОЦІАЛЬНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ДО ЗАКОНОДАВСТВА ЄС

Досліджуючи питання адаптації законодавства, слід наголосити на основній із найбільш значущих теоретичних проблем цього питання, що призводить до непорозумінь на практиці. Ідеться про співвідношення та розрізнення понять «адаптація» та «гармонізація». Саме ці два поняття потребують особливої уваги, зважаючи на особливість наслідків їхнього виконання. Наприклад, якщо успішне виконання процесів як адаптації, так і гармонізації законодавства має однаково позитивні наслідки, то в разі порушення зобов'язань держави можуть наставати різні обставини. Зокрема, у разі нездійснення гармонізації законодавства державу – члена ЄС може бути притягнуто до юридичної відповідальності шляхом